

cobi a jucat magnific patosul tragic al regelui. El a rețrăit ardent, trecînd printr-o întreagă gamă de nuanțe ale suferinței, sufletul simbolic al personajului. O identificare cu personajul pe care o reușesc puțini actori, mai cu seamă azi, cînd se uilă prea des cã real în artă este tocmai imaginarul; în teatru, personajul (simbolul dramatic), și nu omul concret, chemat să îi dea consistență fizică. Și e curios cã tocmai în epoca informaticii, actorii nu înțeleg cã sînt canale, cu rostul de a redă cît mai curat substanța personajului, asemenea unor instrumente muzicale sensibile ce jntră în rezonanță, pentru noi, la armonii pe care nu le-am putea auzi altfel.

Constantin RADU-MARIA

PASSACAGLIA

de Titus Popoviçi

Reluată la TV, în regia lui Tudor Mărăscu, *Passacaglia*, piesa lui Titus Popoviçi, se menține în sfera de interes a spectatorului contemporan, nu atît prin situațiile dramatice — autorul rãmînînd aici tributari obișnuinței de a miza pe situații-limită și pe suspansul de tip roman polișt, specifice vremii, — cît prin calitatea scriiturii.

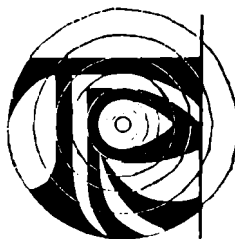
Sînt replici memorabile, cu privire la sensul existenței. Personajele sînt bine individualizate, mai ales profesorul de muzică, luptătorul comunist, chiar și pianistul Andrei, care întemeiază etic această dramă și care se exprimă cu atîta zgîrcenie.

Ideea centrală are o valoare de generalizare; anume cã nu poți refuza lumea, mai cu seamă atunci cînd e străbătută de conflicte majore. Sensul vieții omului constă în participarea sa la lupta dintre vechi și nou, în scopul înnoirii vieții sociale.

Greșeala morală (și existențială) a pianistului Andrei este recluduinea voită, în plin război mondial, cînd istoria pregătea o lume nouă. Voind să-și păstreze sufletul pentru clipa instaurării păcii, pregătindu-se s-o exalte în absolutul muzicii, el nu a înțeles cã acest suflet este parte din sufletul maselor care fac istoria, luptînd pînă la victoria finală asupra forțelor întunecate ale fascismului. Greșeala sa va fi plătită greu; dar, în finalul dramei, el va întrezări un orizont, în împlinirea sufletească a oamenilor simpli.

Spectacolul lui Tudor Mărăscu are nerv și expresivitate și se urmărește cu interes pînă la sfîrșit, în ciuda faptului cã piesa nu este cunoscută. Ovidiu Iuliu Moldovan știe să dea tăcerilor personajului său (Andrei) viața gîndului și simțirii. Din asemenea tăceri, vorbirea pornește încrîncenată și dureroasă, o durere cu atît mai impresionantă cu cît este mai stăpînită, mai cenzurată. Ion Marinescu e un profesor care își ascunde, sub verbositate și gestică excesivă, mîhnirea, pentru pierderea speranțelor sale de a se realiza prin Andrei. Actorul parcă ar dori să umple cu vocea, cu întreaga lui ființă agitată, tăcerea dureroasă din jur. Maria Ploae, în Ada, are compasiunea simplă a celei care înțelege, profund sufletește, nefericirea celor doi, și suferă, pentru ei, sub un calm aparent. Florin Zamfirescu, în Mihai, luptătorul comunist, e un amestec de exuberanță adolescențină și bărbăție. Un suflet temerar într-un trup fragil. În fine, Alexandru Repan, în oșiterul neamț, schimbînd o mască rafinat intelectuală, înmuaiată de melancolie, cu aceea plină de trufie și cruzime.

C. R. M.

Bucuria
și
pedeapsa
creației

Coloana nesfirșită, difuzată recent în premieră, este una dintre valoroasele propuneri repertoriale ale emisiunii de teatru radiofonic, alăturînd două nume însemnate pentru cultura contemporană românească: Mircea Eliade, autorul, și Constantin Brăncuși, eroul piesei.

Text-meditație, text de o densă substanță filozofică, în *Coloana nesfirșită* dramaticul este conținut mai puțin în forma de expresie, cît în însăși ideea pe care o dezvoltă. Conflictul se naște pe plan spiritual și afectiv, între artist și om, concentrînd frămîntări, aspirații și temeri, neliniști și înălțări care se limpezesec, se rezolvă numai în operă. În *Coloana nesfirșită*, dialogurile sînt întrebări; ceea ce par să fie răspunsuri sînt de fapt tot întrebări, întrebări care cercetează zone mereu mai adînci ale sufletului, ale gîndului, care țintesc mereu mai sus, către înălțimile aspirației.